

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Kenessey Péter*
Cím: *Gépesítési akarják a budapesti hordárokat*

Forrás: *Reggeli Magyarország*

Bp. (Hely)   *1942. V. 25* (Idő)   (Köt. v. füz.)   (Oldal)

Osztályozás

Tárgy *331.781*

Hely

Idő *"1942"*

Személy

Helyszám

Gépesítési akarják a budapesti hordárokat

Négyezerről százötvenre csökkent a számuk

(A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a Budapesti Magyar Közszolgálat Ipartársulatot feloszlatta.)
(MTI)

Ki nem volt Pesten szerelmes? Ki nem küldött levelet és virágot a szíve választottjának? Ki ne ismerné tehát a budapesti ucca jellegzetes alakját, a pirossapkás városi hordárt, hivatalos nevén közszolgát, aki naphosszat szorgalmasan álldogál a forgalmasabb uccasarkokon és várja, hogy a szerelmesszívűeknek s az ügyes-bajos embereknek szolgálatára lehessen. A közszolga elnevezést méltán viselték a pirossapkás hordárok, mert a leghétköznapibb értelemben, de folytonos és valódi szolgálatokat tettek a köznek.

A Közszolga Ipartársulat feloszlására vonatkozó, hivatalos közlemény hallatára sok embernek dobban még az érző szíve, különösen az idősebb generáció, a bohémebb békevilág tagjai közül. Az idők nehezültével egyre jobban csökkent a városi hordárok száma, jelentősége, s mintha a rohanó élet fakította volna el a hordársapkát, mindinkább tűnődött a pesti uccáról az első háborút megelőző békevilágnak ez a jellegzetes figurája.

Nyilatkozat, két poggyászszállítás közben

Erdemes volt utánajárni, mi is történt voltaképpen a Közszolgák Ipartársulatánál, mert a közelebbi magyarázat a szűkszavú hivatalos jelentésből nem derül ki. Gyorsan előre kell bocsátani, hogy a nagyfokú, természetes kihalási jelenségen kívül a most közölt feloszlási rendelkezés nem jelent különösebb bajt a városi hordárságra, mert a hivatalos intézkedés csak az egyik ipartestületet szüntette meg, mint feleslegeset, tekintettel arra, hogy minden iparnak az érdekeit egy ipartestület védi és védheti csak igazán.

Mint Hartinger Márton bátyánk, az Ipartársulat volt elnöke, a keleti pályaudvarnál álldogálva, két poggyász-szállítás közben informálta munkatársunkat — a jelenlegi elnököknek, Oldák Jánosnak távollétében — a most kiadott feloszlási rendelkezés előzményei 1936-ra nyúlnak vissza. Akkor ugyanis egy »ellenzéki« csoport, mindössze huszonekét taggal kivált a hivatalos, régi ipartársulattól, amely éppen negyven esztendő óta működik, Budapest Székesfővárosi Közszolgák Ipartársulata néven. A »disszidensek« Budapesti Közszolgák Ipar-

társulata elnevezéssel új szervezetbe tömörültek, de a tagok nagy többsége nem tartott velük, megmaradt a régi fészekben s így az öt évvel ezelőtt alakult próbálkozást — mint értelmetlen és indokolatlan valamit — most fel kellett oszlatni.

A kiadott rendelkezés tehát annyit jelent, hogy az ellenzéki szervezet meghiusult s annak feloszlásával teljes jogaiba lépett vissza a negyvenesztendős testület, sőt a kivált huszonekét tag is visszatért az eredeti testület keretei közé.

Egyéb baj is van, ez azonban kisebb. A székesfővárosi vezetősége kifogásolta, hogy a hordártestület Budapest Székesfővárosi Közszolgák Ipartársulata nevet visel, tekintettel arra, hogy a társulatnak a székesfővároshoz semmi köze sincs. Ezért a közelmulthan a negyvenéves testületnek címváltoztatási kérelmet kellett benyújtania, — s ha már modernizálnak, gondolták a közszolgák — a mai időknek megfelelőbb hangzású névnek az engedélyezését kérték, és pedig Fővárosi Csomag, Áru és Poggyászszállítók Ipartársulata szövegezéssel. Ezt az új címet valószínűleg jóváhagyja a hatóság.

Legnagyobb baja a testületnek, hogy eljárt feletle az idő. A hordáripár mintegy harminc évvel ezelőtt, tehát az 1910-es években élte fénykorát, akkor ugyanis a tagok száma kereken 4000 volt. Talán több volt a gavallér Budapesten, esetleg a sürgős szerelmes levél, virág, vagy egyéb elintéznivaló. A mai napig százötvenre csök-

kent a pirossapkás hordárok száma. Fontossági sorrendben így helyezkednek el: pályaudvarok, hajóállomások, zálogházak, s néhány áll közülük még a régi standján, nagyjából a Belváros forgalmasabb uccasarkain.

A hordáripár doyenje az öreg Juszf bási, aki jelenleg 84 esztendő és megézlálhatatlan évtizedek óta áll jó egészségben a Kecskeméti ucca és Kálvin tér sarkán. A legfiatalabb tag 28 éves. Legnagyobb baj, hogy a fiatalságból nem igen jelentkezik utánpótlás s így a tisztos és szükséges ipar kihalásra van ítélve. Mint elnökük mondja, modernizálni kellene, legalább motorbiciklit, vagy háromkerekes segédmotoros járművet kellene beszerezniük s ezen a módon gépesítve, lépést tudnának tartani az idővel.

Nincs utánpótlás

Erdemes-e kérelmezniük, — kérdezik rezignáltan — hogy helyzetüket újlag rendezze a hatóság s hogy végre megállapítsák az új árszabályt is. A hordáripár gyakorlását az 1884. évi XVII. tc. egyik szakasza szabályozta s az utolsó árszabály-megállapítás 1903-ban történt. Ebben az árszabályban ilyen »hivatalos« munkadíjak olvashatók: 100 kg-os teher elszállítása 2 korona, 15 kg-ig 80 fillér, könnyű teher, levél vagy egyéb küldemény átvitele egyik kerületből a másikba 60 fillér. Persze nem mostani fillérekről van szó, hanem még a

koronának a filléreiről.

— Ez bizony elavult, — jegyzi meg az elnök, — de hát érdemes-e velünk foglalkozni? *A múlt évben is eltemettünk tizet, s csak egy új jött. Az ügyünk majd csak magától megoldódik...*

Kenessey Péter